

Voorstel participatiegroep statushouders Ureterp

Ureterp 25 september 2025

impressie

Woonvisie gemeente Opsterland 'volkshuisvestingsprogramma'

In een door de Gemeente Opsterland gepubliceerde Omgevingsvisie 2015-2030 staat dat 'bevorderen van de leefbaarheid en vitaliteit' in de dorpen binnen de gemeente op plaats nummer 1 staat .

Letterlijk staat er;

'We hebben een toekomstgericht woonklimaat. De woningvoorraad sluit aan bij de huidige en toekomstige vraag en bij de veranderende bevolkingssamenstelling. We willen ruimte blijven bieden voor extra woningen en streven naar een kwalitatief goede woningvoorraad. We investeren in aantrekkelijke dorpen met een sterke sociale samenhang. Er zijn voldoende woningen (kwantitatief en kwalitatief), afgestemd op de behoefte van de verschillende doelgroepen'.

Ook in het **coalitieakkoord 2022-2026** staat duidelijk waar deze gemeenteraad voor staat.

Mei-inoar foarút

*Samen werken aan een duurzaam en toekomstbestendig Opsterland!
Bossen en weilanden, natuur, water en 16 mooie dorpen, dat is Opsterland op zijn best. Een gemeente waar het prettig wonen, werken en recreëren is. Een gemeente die vooruit wil én vooruit gaat. Als er iets gedaan moet worden, zetten we samen de schouders eronder. Waar het gemeenschapsgevoel groot is en bewoners en bedrijven de ruimte krijgen om initiatieven te ontplooiën om samen te bouwen aan deze mooie gemeente. Een gemeente waar het gemeentebestuur initiatieven van harte ondersteunt en daar duidelijke kaders voor aangeeft.*

Onder het kopje Wonen

Wij willen een woningvoorraad die zowel kwalitatief als kwantitatief voldoet aan de behoefte van de huidige en toekomstige inwoners.

Hierover maken we onder andere afspraken met de provincie en de woningbouwcorporaties. We gaan een meer actief grondbeleid voeren, zodat de gemeente meer invloed heeft op waar gebouwd wordt en welk type woningen er komen

Op die manier hebben we niet alleen meer mogelijkheden om te kiezen voor sociale huur, mantelzorgwoningen of andere woonvormen, maar ook om de doorstroming te bevorderen. Deze ambities worden opgenomen in de nieuwe woonvisie.

Op basis van de nieuwe woonvisie willen wij met de raad een actieplan maken om de woningmarkt gezonder te maken. Wij willen hier in ieder geval het maken van een huisvestingsverordening in opnemen.

Daarnaast gaan wij, zolang de krapte aanhoudt, onderzoeken of het mogelijk is om voorrang te geven aan mensen met een economische of sociale binding met een dorp of de gemeente om de mienskip en het perspectief in stand te houden.

In de antwoorden die gegeven zijn naar aanleiding van de vragen die verzameld zijn tijdens de informatiebijeenkomst van 4 februari 2025 staat: 'We bouwen in de gemeente voor iedereen.

Op www.opsterland.nl/woningbouw staan de actuele bouwplannen.

Foarút gean of stilstean

De huidige realiteit echter; laat zien dat er weinig tot geen rekening gehouden wordt met starters, alleengaanden/alleenstaanden.

Er wordt in Ureterp niet gebouwd voor deze doelgroepen.

Geen sociale huurwoningen maar wel relatief gezien dure koopwoningen die boven het budget liggen van deze doelgroep(en). Zie hiervoor bijvoorbeeld het plan Fûgelliet Noord.

In totaal zijn er afgelopen jaren, in de periode 2022-2024 in geheel Opsterland 41 sociale huurwoningen gerealiseerd waarbij als kanttekening moet worden gezegd dat; de cijfers die de Gemeente Opsterland op hun website publiceert in onze ogen dan ook wel correct zijn daar waar het gaat om nieuwbouw, echter van een verruiming van het aantal sociale huurwoningen is maar miniem sprake. Een totaal van +2.

Hierbij nog de lijst met gerealiseerde of nog te realiseren projecten voor de periode 2022 tot 2025 zoals gepubliceerd op de website van de Gemeente Opsterland.

Hierbij is ons inziens alleen in Beetsterzwaag sprake is van een (minimale) verruiming van het aanbod aan sociale huurwoningen.

Gorredijk

- 71 koopwoningen (Loevestein fase 4)
- 26 sociale huurwoningen (vernieuwbouw aan de Compagnonstrjitte door Elkien). Het is hierbij de bedoeling dat de oorspronkelijke bewoners tijdelijk ergens anders wonen en dus terugkeren. *Er is dus geen sprake van een verruiming van het aantal sociale huurwoningen.*

Ureterp

- 20 middenhuurwoningen (Alliade, De Knippehoeve, Selmien East)
- 5 koopwoningen aan de Weibuorren 69–71b

Beetsterzwaag

- 15 sociale huurwoningen (vernieuwbouw aan Molenlaan en Lycklama à Nijeholtlaan)
- 56 middenhuurwoningen (Commissieweg, ZuidOostZorg)
- 7 koopappartementen (Bordena)

Lippenhuizen

- 3 koopwoningen aan de Buorsterwyk 28 (locatie oude school De Flecht)
- Nog 3 woningen in aanbouw

Jonkerslân

- 1 koopwoning aan de Fûgelsang 2

Frieschepalen

- 4 koopwoningen aan De Skâns

Overige dorpen en buitengebied

- 34 koopwoningen

Gesloopte woningen

In dezelfde periode zijn ook 15 oude sociale huurwoningen gesloopt aan de Molenlaan en Lycklama à Nijeholtlaan in Beetsterzwaag (door Elkien). Hier komen 18 sociale huurwoningen voor terug.

Streven

'We streven naar kwalitatieve verbetering van de bestaande woningvoorraad en kwalitatief goede nieuwbouw: toekomstbestendig, energiezuinig en meer nultredenwoningen (bad- en slaapkamer op de begane grond).

We realiseren vijf sleutelprojecten aansluitend op de kernen Gorredijk, Bakkeveen, Ureterp, Terwispel en Langezwaag, waarmee invulling gegeven kan worden aan de kwalitatieve doelen uit Nationale Bouw- en Woonagenda. Naast sleutelprojecten is in elk dorp woningbouw mogelijk binnen de rode-contouren (Bestaand Stedelijk gebied zoals opgenomen in de provinciale omgevingsverordening) om bestaande initiatieven te faciliteren en binnenstedelijke knelpunten (zoals vrijkomende scholen) op te lossen. Tijdelijke woonvormen worden toegestaan in de vorm van pré-mantelzorgwoningen en Tiny Houses (vergunning max. 10 jaar)'.

Flexwoningen/containerwoningen/modulewoningen

Door het; zoals het door de participatiegroep voorgestelde plan zoals gesteld in scenario 3 te omarmen, kunnen er minimaal 40 flexwoningen worden gerealiseerd. Hierbij kunnen 20 flexwoningen worden aangeboden voor starters/alleengaanden/alleenstaanden en 20 voor statushouders. Deze laatste kunnen op termijn ook worden toegevoegd aan de woningvoorraad zodra het niet meer noodzakelijk is deze voor statushouders te gebruiken.

Daar waar het gaat om in het voorgaande gestelde 'nultredenwoningen' passen deze flexwoningen ook perfect in de plannen van de 'Omgevingsvisie'. De voorwaarde van een vergunning voor de duur van maximum 10 jaar zoals gesteld in de hier behandelde visie, kan gezien de voortdurende woningkrapte worden herbeoordeeld.

Immers, zoals in de Omgevingsvisie staat geschreven:

'De woningmarkt is en blijft in beweging. Denk hierbij aan demografische en economische ontwikkelingen en gewijzigd Rijksbeleid. Al deze ontwikkelingen hebben hun eigen dynamiek. Dit plaatst de gemeente voor nieuwe uitdagingen en vraagt om een actuele kijk op de bekende thema's als nieuwbouw, verduurzaming en de relatie met zorg. De belangrijkste ontwikkelingen en kaders die het woonbeleid van de gemeente beïnvloeden worden hierna beschreven

Dynamiek op de woningmarkt

De woningmarkt is de afgelopen jaren flink veranderd. De vorige Woonvisie werd opgesteld in een periode waarin zich een aarzelend herstel van de woningmarkt begon af te tekenen. Nu is er veel vraag naar zowel koop- als huurwoningen.

Tegelijkertijd wordt de doorstroming moeilijker. De bouwproductie neemt weer toe, maar de tekorten worden landelijk nog niet direct ingelopen. Er is sprake van forse prijsstijgingen door de toenemende vraag. De druk op de koopwoningmarkt met de bijbehorende prijsstijgingen en aangescherpte hypotheekvoorwaarden zorgt ervoor dat het

kopen van een woning voor starters en andere huishoudens met een laag of onzeker inkomen niet mogelijk is op dit moment.

Op de huurwoningmarkt spelen weer andere dynamieken een rol. De vraag naar woningen is hier ook onverminderd groot. Door het invoeren van inkomensgrenzen en striktere toewijzingscriteria is het aandeel mensen dat gebruik kan maken van het sociale gedeelte van de woningmarkt afgenomen.

Door de meer eenzijdige instroom van lagere inkomens neemt de draagkracht van dorpen en buurten soms af. De extramuralisering van de zorg zorgt er tevens voor dat mensen langer zelfstandig wonen. Naast de kwalitatieve eisen die dit aan woningen stelt, beperkt dit ook de doorstroming (1.3 Trends en Kaders).

In de plannen voor 2025 tot aan 2028 staat dat de gemeente Opsterland vindt dat 23% van de nieuw te bouwen woningen sociale huurwoningen zou moeten zijn. Een percentage dat tot 2030 moet stijgen tot 30%; zoals landelijk afgesproken is. Door het realiseren van de voorgestelde 40 (of meer) flexwoningen kan dit percentage misschien beter gerealiseerd worden.

Op nummer 2 staat '**Klimaatadaptatie; tegengaan van wateroverlast en hittestress**'.

Meer en meer wordt een grasmat voor en bij woningen een bijzonderheid. Op locatie de Twirre is in de huidige situatie sprake van meer dan 50% betegeling/bebouwing en men mag er van uitgaan dat het huidige platte dak; zonder een substantiële versterking (hoogstwaarschijnlijk) niet geschikt om te verduurzamen middels een sedumdak; een groendak met vetplantjes. Dit realiseren op de huidige bebouwing zou een (te) grote financiële inspanning vergen.

Daar waar het gaat om het bevorderen van de energietransitie zoals gesteld in nummer 3 van de Omgevingsvisie, hebben flexwoningen duidelijk voorkeur boven een (tijdelijke) verbouwing van de Twirre zoals gesteld in scenario 1 en/of 2. Het verouderde gebouw de Twirre heeft een ingrijpende investering om ervoor te zorgen dat de doelstellingen betreffende isolatiewaarden en dus een behaaglijk binnenmilieu behaald worden. Nieuwbouw in de vorm van flexwoningen heeft hier dan ook zeker gezien de kosten, de voorkeur.

Flexwoningen kunnen daarbij ook prima gecombineerd worden met sedumdaken.

Een sedumdak biedt diverse voordelen voor zowel de woning als de omgeving, Het geheel valt ook binnen het kader van duurzaam isoleren zoals gesteld in de plannen voor een energieneutraal Opsterland 2035.

Voordelen van een sedumdak op flexwoningen:

- **Isolatie:**
Sedumdaken verbeteren de isolatie van een woning, zowel in de zomer als in de winter. Ze houden warmte vast in de winter en koelen de woning in de zomer, wat kan leiden tot energiebesparing en een comfortabeler binnenklimaat.
- **Waterbeheer:**
Sedumplanten slaan regenwater op en bufferen het, waardoor de belasting van het riool wordt verminderd en overstromingen worden voorkomen. Dit is vooral gunstig in gebieden met veel neerslag. De waterhuishouding om de bebouwing zal door het gebruik van sedumdaken substantieel verbeteren. Er zullen minder 'natte' plekken voorkomen, iets wat nu op en om de locatie De Twirre wel veelvuldig voorkomt.
- **Biodiversiteit:**
Sedumdaken trekken insecten, bijen en vlinders aan, wat bijdraagt aan een gezondere leefomgeving en meer biodiversiteit in het dorp..
- **Verlengde levensduur dak:**
De sedumlaag beschermt de dakbedekking tegen uv-straling, vorst en extreme weersomstandigheden, waardoor de levensduur van het dak wordt verlengd.
- **Waardevermeerdering:**
Het verduurzamen van een woning met een sedumdak kan de waarde van de woning doen toenemen.
- **Esthetische waarde:**
Een groen dak ziet er aantrekkelijk uit en geeft een natuurlijke uitstraling aan de woning.

Herijking van de Regionale Woondeals

We zijn van mening dat bovenstaande ook zeker past in de '**Herijking van de Regionale Woondeals**' die ook door de Gemeente Opsterland door tijdens de in het provinciehuis belegde eerste bijeenkomst van de 'Fryske Wentafel' is ondertekend op 03 juli 2025.

Wethouder Marcel van Opzeeland was hierbij aanwezig namens de Gemeente Opsterland.

Dorpsvisie Plaatselijk Belang

In de dorpsvisie 2025-2035 staat onder het kopje 'Behoeftte aan woningbouw voor een vitaal dorp'

Een van de meest urgente uitdagingen voor Ureterp is het adresseren van de groeiende behoefte aan diverse woningbouw. Om het dorp vitaal en aantrekkelijk te houden voor verschillende generaties en nieuwe Nederlanders, is het noodzakelijk om te investeren in woningbouw die aansluit bij de veranderende samenstelling van de bevolking. Dit omvat betaalbare koopwoningen en sociale huurwoningen om jonge gezinnen en starters aan te trekken, evenals ouderenwoningen en/of knarrenhofjes die natuurlijke doorstroming stimuleren en levensloopbestendige woningen die ouderen de mogelijkheid bieden om in het dorp te blijven wonen. Door in te zetten op compacte inbreidingsprojecten en zorgvuldig gekozen uitbreidingen, kan Ureterp zijn unieke karakter behouden terwijl het voorziet in de behoefte aan nieuwe woonruimte. Dit draagt bij aan een prettig leefklimaat en versterkt de sociale cohesie binnen de gemeenschap.

Concluderend;

De participatiegroep vraagt de Gemeente Opsterland zich te conformeren aan de keuze voor scenario 3. We hebben hiervoor een aantal redenen.

-Er kan met ruime mate van zekerheid gesteld worden dat op bovenstaande (scenario 3) rekening gehouden mag worden met een groot draagvlak binnen Ureterp. Dit wordt ondersteund door de brief van Plaatselijk Belang Ureterp en de mening van het merendeel van de participatiegroep statushouders.

-Dit scenario geeft starters, alleengaanden/alleenstaanden de kansen om in- of door te stromen.

-Door een mix van statushouders en bovenstaande groepen zou integratie beter kunnen gaan en eventuele overlast beperkt worden (sociale controle).

-Door in het complex een unit toe te voegen of ruimte te creëren voor een huismeester zoals gesteld in scenario 1 en 2 wordt een aanspreekpunt geborgd en kan meteen controle worden gehouden op orde en netheid. In deze unit zou eventueel ook de wijkagent/handhaving een spreekuur kunnen houden. Tevens zouden orde en netheid in een eventueel huurcontract moeten kunnen worden opgenomen. Ook zou overlast van jeugd zoals die op dit ogenblik voorkomt beter beheersbaar kunnen worden. Immers; er is dan sprake van een 24 urige aanwezigheid op de locatie en dus ook een vorm van sociale controle.

-De plannen die de participatiegroep in bovenstaand stuk aangeeft voldoet aan de visie van de Gemeente Opsterland zelf waar het gaat om 'toekomstbestendigheid' (nultredenwoningen).

-De plannen die de participatiegroep in bovenstaand stuk aangeeft voldoet aan de visie van de Gemeente Opsterland zelf waar het gaat om 'Klimaatadaptatie en tegengaan van wateroverlast en hittestress'.

-De plannen die de participatiegroep in bovenstaand stuk aangeeft voldoet aan de visie van de Gemeente Opsterland, daar waar het gaat om het realiseren van het quotum aan sociale huurwoningen. Na de door de gemeente gestelde termijn van maximaal 6 jaar kunnen ook de flexwoningen van de DSL worden toegevoegd aan het aantal woningen voor permanente bewoning.

-De plannen die de participatiegroep in bovenstaand stuk aangeeft passen in de woonvisie van de Gemeente Opsterland en tevens in het coalitieakkoord 2022-2026 en ligt ook binnen de wens van Plaatselijk Belang Ureterp zoals beschreven in de dorpsvisie 2025-2035

-De plannen die de participatiegroep in bovenstaand stuk aangeeft zorgt er mede voor dat Ureterp ook aantrekkelijk blijft voor jongeren om in het eigen dorp te blijven en niet uit te wijken naar andere plaatsen/gemeenten.

-De participatiegroep is van mening dat het duurzaam maken van de locatie ' de Twirre' een vorm is van kapitaalvernietiging. Immers; het gebouw voldoet nu niet aan de eisen zoals gesteld in de Besluit Bouwwerken Leefomgeving. Om dit gebouw geschikt te maken voor permanente bewoning is volgens de participatiegroep een behoorlijke verbouwing nodig.

-Een woonbestemming voor het huidige pand zou; ook gezien de aanwezigheid van asbest niet gewenst zijn. Om het gebouw geschikt te maken voor bewoning zouden deze asbesthoudende materialen geheel verwijderd en vervangen moeten worden door andere materialen wat tevens een behoorlijke kostenpost zou opleveren.

-Door de sloop van het oude gebouw en deze te vervangen door nette flexwoningen wordt het aanzicht aanzienlijk verbeterd.

-Door de samenwerking te zoeken met een woningcorporatie of een investeerder kunnen de kosten die door de Gemeente Opsterland gedragen zouden worden laag gehouden worden. Tevens zouden de plannen uit het voorstel; indien dit een succesformule blijkt, in de toekomst ook op andere (geschikte) locaties gebruikt kunnen worden.

-Er bestaat een stimuleringsregeling voor Flex- en Transformatie Woningen en tevens is er een regeling vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid beschikbaar. Hierdoor wordt het aantrekkelijk een dergelijk plan voor het bouwen van flexwoningen te realiseren.

-Volgens de huidige aanwijzing zoals gesteld in het bestemmingsplan van de Gemeente Opsterland, zoals deze onherroepelijk is vastgesteld op 26-05-2014 heeft de huidige bestemming van het pand met als adres Skeauwen 18 een maatschappelijke functie. In de Omgevingsvisie 2023 is er nog voor zover er nu inzichtelijk is, geen plan beschikbaar. Door gebruik te maken van het adviesrapport STOER zou een aanpassing van het bestemmingsplan (omgevingsplan) snel mogelijk kunnen zijn (zie volgende pagina stuk STOER).

STOER

Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving

Demissionair Minister Keijzer: *“De woningnood is hoog en we moeten sneller, meer, goedkopere woningen bouwen. We hebben ons hierbij te houden aan vele regels die leiden tot vertraging, hogere kosten en onzekerheden. Dit STOER-advies is helder: die regels zijn allemaal met de beste bedoelingen gemaakt, maar juist de stapeling hiervan zit de woningbouw in de weg. Daarom pas ik de eisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl) zo snel mogelijk aan en vraag ik bouwers en ontwikkelaars om ongeoorloofde lokale bouweisen te melden, zodat ik hiertegen kan optreden. Ik ga in gesprek met mijn collega’s in het kabinet over de andere adviezen. Zo versnellen we de woningbouw zonder in te leveren op de basiskwaliteit van woningen.”*

Dit is een uitspraak die kort geleden gedaan is naar aanleiding van een onderzoek dat door het ministerie van volkshuisvesting en ruimtelijke ordening is uitgevoerd.

Demissionair Minister Mona Keijzer van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening neemt vrijwel alle aanbevelingen uit het adviesrapport STOER fase 1 over die onder haar politieke verantwoordelijkheid vallen. Ze wijzigt technische bouweisen, roept medeoverheden op om efficiënter om te gaan met lokale regelgeving rondom welstand en contracten en scherpt de milieuprestatie-eis gebouwen niet aan. Ze heeft daartoe ook een brief gestuurd aan de Tweede Kamer met de reactie op de aanbevelingen van de adviesgroep STOER om sneller, meer woningen te realiseren tegen lagere kosten.

Om 100.000 woningen per jaar te realiseren is het nodig sneller, efficiënter en goedkoper woningen te bouwen en realiseren. Deze ambitie is opgenomen in het regeerprogramma. Daarin staat dat het kabinet samen met medeoverheden, marktpartijen en woningcorporaties aan de slag gaat om de stapeling van lokale regels en procedures aan te pakken en regeldruk te verminderen. Het programma STOER (Schrappen Tegenstrijdige en Overbodige Eisen en Regelgeving) geeft hier invulling aan.

Dit onderzoek en de uitkomsten daarvan biedt het college ons inziens een mooie mogelijkheid hier op in te spelen en om alvast hierin het voortouw te nemen. Geen procedures die maanden (zo niet jaren) in beslag nemen, maar snel inspelen op een situatie die nu voorligt. Dat betekent dus; sloop van de voormalige basisschool ‘deTwirre’, bouwrijp maken van de vrijgekomen gronden en het plaatsen van zogenaamde ‘flexwoningen’ zoals gesteld in ‘scenario 3’.

Op deze manier kan er binnen afzienbare tijd een complex gerealiseerd worden die niet alleen voldoet aan de taakstelling zoals gesteld in de spreidingswet (die op dit ogenblik nog altijd actueel is), maar ook starters zicht geeft op een betaalbare mogelijkheid om zelfstandig of alleengaande/alleenstaanden om kleiner te gaan wonen.

Voor de volledigheid verwijs ik naar de brief van de demissionair Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening met referentienummer 2025-0000395533 dd 23 juni 2025.

Openstaande vragen en opmerkingen.

Is financiële compensatie voor de Gemeente Opsterland de voornaamste drijfveer om extra statushouders op te vangen zoals gesteld als een nadeel in scenario 3. of vindt men het ook belangrijk dat er ook voldoende woningen voor de in het bovenstaande stuk beschreven doelgroepen worden gerealiseerd?

Is er onderzoek gedaan naar de onzekerheid betreffende de stroomvoorziening, zoals gesteld in een van de nadelen bij scenario 3? Zo ja; dan ontvangen we als participatiegroep hiervan graag een afschrift.

Is er onderzoek gedaan op welke manier er extra druk zou komen te liggen op de voorzieningen, zoals gesteld in een van de nadelen bij scenario 3? Zo ja, dan ontvangen we als participatiegroep hiervan graag een afschrift.

Is er al een aanvraag tot wijziging/aanpassing van het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning aangevraagd of in behandeling genomen? Zo ja, dan ontvangen we als participatiegroep graag een afschrift.

Is er gekeken naar de mogelijkheden die de Wier, Bibliotheek en de Ynrin bieden voor de begeleiding/taalcursus/inloopsprekuren?

Naar aanleiding van de beslissing van 24 februari dan nog het volgende:

Is dit participatietraject alleen voor de Bühne of staat deze gemeente voor de mooie woorden die ze in zowel het coalitieakkoord als in de woonvisie beschrijven en wordt er op korte termijn; naast de opvang van statushouders, iets gedaan aan de vraag voor betaalbare huurwoningen voor de in het bovenstaande vermelde doelgroepen.

Verder is de participatiegroep van mening dat de gemeente zichzelf (zoals in het verslag van de raadsvergadering van 24 februari 2025 duidelijk staat vermeldt), bij het verwerpen van de motie met de (ingetrokken) optie om tijdens het 'onderzoek naar geschiktheid van locatie De Twirre, als doorstroomlocatie voor statushouders en hierbij ook de optie mee te nemen om de school te slopen en (tijdelijke) betaalbare woningen te realiseren voor statushouders en tegelijkertijd ook voor bijvoorbeeld starters/jongeren in Ureterp' op een achterstand van minimaal 10 maanden heeft gezet, mocht dit in de raadsvergadering van 15 december ter stemming worden voorgelegd.

Dit terwijl er in de eerste voorlichtingsbijeenkomst op 4 februari 2025 in MFC de Wier te Ureterp duidelijk werd gemaakt dat er veel behoefte was aan woningen voor starters op de woningmarkt.

Geraadpleegde media en relevante pagina's

- Website Gemeente Opsterland
- https://cuatro.sim-cdn.nl/opsterland/uploads/coalitieakkoord_opsterland_2022-2026.pdf
- <https://cuatro.sim-cdn.nl/opsterland/uploads/omgevingsvisie-definitief-juli-2023-digitale-versie.pdf?cb=PwmlrN6m>
- <https://www.ruimtelijkeplannen.nl/>
- <https://www.opsterland.nl/woningbouw>
- <https://www.ureterp.frl/dorpsvisie/>
- Website Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening
- <https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/sft>
- [Besluit bouwwerken leefomgeving - BWBR0041297](#)
- <https://flexwonen.nl/praktijkvoorbeelden/semipermanente-woningen-voor-jongeren-en-statushouders-in-drachten/?h=l>
- https://www.ok-units.com/u/woonunits?gad_source=1&gad_campaignid=21868321097&gbraid=0AAAAA9-6Qoi_e5gqx15fRkm-Jut6owPoYw&gclid=CjwKCAjwg7PDBhBxEiwAf1CVu4uPdBXRZI3KezQHiOCQmT5gOR-L8pbLxcEvt2p8Dc_oioG7iDrtGexoCb4YQAvD_BwE
- <https://thenewmakers.com/product/houten-thuis/>
- https://stock-units.nl/products/woonunit-13x3-2m-42m2-ro?variant=51746138161492&country=NL¤cy=EUR&utm_medium=product_sync&utm_source=google&utm_content=sag_organic&utm_campaign=sag_organic&gad_source=1&gad_campaignid=21156994282&gbraid=0AAAAABwIx79dfqsjT8KKO_phvAf0hRxe&gclid=CjwKCAjwg7PDBhBxEiwAf1CVu53b3t-L61aFuipva7HVS0nXtvKD0ZpwQyqcDZHRqc1ajJnEFKsL0nRoCf-kQAvD_BwE